

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. staatssecretaris H. van Hoof
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

doorkiesnummer (070) 373 8285	uw kenmerk	bijlage(n)	Geachte heer Van Hoof,
onderwerp Reactie op het evaluatierapport WET SUWI	ons kenmerk SEZ/U200601345	datum 17 augustus 2006	Op 7 augustus

jongstleden ontvingen wij het rapport, *Een evaluatie van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)*. U verzoekt ons om een bestuurlijke reactie. Aan dit verzoek geven wij graag gehoor.

Algemeen

De gemeenten zijn als ketenpartner een zelfstandige bestuurslaag met een eigen democratische legitimatie. Gemeenten zijn erop uit om met behulp van de instrumenten die SUWI en de Wet werk en bijstand bieden meer burgers te laten meedoen, bij voorkeur door middel van regulier werk. Tegen deze achtergrond beoordelen wij de evaluatie van de Wet SUWI.

Uit het rapport blijkt dat de centrale doelstellingen van de Wet SUWI qua resultaat de afgelopen jaren nog niet zijn gehaald. Er is veel bereikt, maar op vele gebieden, zoals de dienstverlening aan de klant, is nog verbetering te behalen. Wij onderschrijven de aanbeveling dat op korte termijn geen grote ingrepen en wijzigingen in het bestaande SUWI-stelsel moeten plaatsvinden. Naar ons oordeel dient de aandacht gericht te zijn op het verbeteren van de werking van de keten als geheel. Dat betekent niet dat er geen wijzigingen nodig zijn, maar wél dat gemeenten met hun ketenpartners in de regio, aansluitend bij de praktijk, stapsgewijs moeten kunnen toegroeien naar een beter werkende taakverdeling. Wij vragen de bewindslieden van SZW een cruciale bijdrage te leveren door UWV en CWI te sturen op resultaat (outcome) en niet op proces (in-output). Gemeenten ondervinden vanuit de Wet werk en bijstand (WWB) reeds resultaatsturing. De outcome indicatoren moeten regionaal worden vertaald.

Een dergelijke aanpak verdient verreweg de voorkeur boven de aanbeveling uit het evaluatierapport waarin een sterkere centrale regie en aansturing inhoudt dat de lokale samenwerking zou worden vormgegeven door centrale modellen en standaardisering. Meer centrale sturing door het rijk van gemeenten als ketenpartner staat haaks op de sturingsfilosofie van de Wet Werk en Bijstand (WWB). De decentrale uitvoeringspraktijk van de WWB blijkt evident een succesvolle praktijk op te leveren: minder mensen in de bijstand, meer aan het werk. Overigens verhoudt centrale aansturing zich niet met het uitgangspunt van decentralisatie zoals wij dat hebben vastgelegd in de VNG-publicatie *Manifest van de gemeenten*.

Het succes van de ketensamenwerking staat of valt met de mogelijkheden die de ketenpartners hebben om de samenwerking op lokaal en regionaal niveau vorm te geven. Aanpassingen binnen de SUWI-structuur dienen dan ook gericht te zijn op verbetering van die mogelijkheden. Wij hebben in het RWI advies, *SUWI 'ontketend'* samen met de sociale partners beschreven welke aanpassingen dat zijn. Hieronder lichten wij ons standpunt nader toe.

Het verbeteren van de werking van de keten als geheel

In het rapport wordt geconcludeerd dat een goede werking van het gehele SUWI-stelsel de komende jaren nog veel inspanning vereist. Gemeenten hebben reeds veel geïnvesteerd in de ketensamenwerking om mensen die afhankelijk zijn van de SUWI-dienstverlening beter te bedienen en willen dit blijven doen. Deze investeringen zijn cruciaal om ook daadwerkelijk voortgang te boeken op terreinen als klantgerichtheid, doelmatigheid en effectiviteit in de zin van werk boven inkomen. Om de werking van de keten als geheel te verbeteren stellen we de volgende maatregelen voor.

- A *Meer lokale en regionale regelruimte* de ruimte die lokale en regionale managers van de CWI en UWV hebben om maatwerk afspraken te maken met gemeenten, moet worden vergroot. De ketenpartners moeten op regionaal of lokaal niveau gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten vaststellen en hiervoor menskracht en middelen leveren. De bewindslieden van SZW dienen CWI en UWV aan te sturen op de lokale en regionale regelruimte. CWI en UWV worden hierdoor in staat gesteld om in verschillende varianten samen te werken met gemeenten.
- B *Gelijk richten prikkels voor gemeenten en CWI en UWV*: in principe moeten alle ketenpartners hetzelfde belang hebben en daarmee dezelfde urgentie voelen om werkzoekenden zo snel mogelijk naar werk te brengen, werkgevers te faciliteren en misbruik van sociale voorzieningen tegen te gaan. CWI en UWV moeten sterker gestuurd en afgerekend worden op resultaat (voorkomen instroom, realiseren uitstroom), niet op proces (aantal intakes, aantal vacatures, aantal uitkeringen). De bewindslieden van SZW hebben hierin een belangrijke taak.
- C *Ontschotting en deregulering*: om snel en flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het werkzoekendenbestand, moeten de ketenpartners meer ruimte krijgen binnen de bestaande wet- en regelgeving (SUWI én WWB) om effectieve arrangementen voor bemiddeling en reïntegratie en vormen van samenwerking met het onderwijs en met bedrijven te ontwikkelen. Dit betekent geen speciale potjes, tijdelijke subsidies en experimenteerregelingen meer, maar brede geldstromen en meer mogelijkheden voor de uitvoering zoals het inzetten van reïntegratiebudgetten ten behoeve van het organiserend vermogen in de regio. De ketenpartners worden in staat gesteld vanuit gezamenlijke doelstellingen en prestatieafspraken te werken. Het hebben van prestatie-indicatoren en resultaatafspraken waarop de ketenpartners elkaar aanspreken zijn bij dit alles onmisbaar.

D *Concentratie op kernkwaliteiten ketenpartners*: taken en verantwoordelijkheden moeten weer “natuurlijk” aansluiten bij de kernkwaliteiten van de ketenpartners. CWI zou zich meer moeten richten op vacatureacquisitie en bemiddeling van makkelijke doelgroepen, gemeenten en UWV op de uitkeringsintake, arrangementen ten behoeve van de reïntegratie van “moeilijkere” doelgroepen en handhaving. Uiteraard met de bijbehorende middelen. Deze optie is overigens ook beschreven in het rapport.

Met deze maatregelen wordt het SUWI-stelsel niet aangetast, maar bevorderen we dat de SUWI hoofddoelstelling - namelijk werk boven uitkering - veel beter wordt bereikt. Tevens sluiten we hiermee aan bij allerlei keteninitiatieven in de praktijk. De in het rapport gesignaleerde problemen in de SUWI-keten zijn volgens ons een duidelijk gevolg van het gebrek aan voldoende bewegingsruimte bij de ketenpartners. De lokale keten kan alleen dan optimaal werken indien CWI en UWV professionals voldoende ruimte hebben voor lokale afspraken. De aanbevelingen uit het SUWI-evaluatierapport zullen deze knelpunten dan ook alleen maar versterken.

Om de klant aan het werk te helpen en om preventie van instroom te bereiken, is lokaal maatwerk onontbeerlijk. Daarbij passen geen centrale regie, richtlijnen en blauwdrukken voor de ketensamenwerking in de praktijk.

De uitvoeringspraktijk van ketensamenwerking

Zoals gezegd kan de lokale keten alleen dan optimaal werken wanneer CWI en UWV voldoende ruimte hebben voor lokale en regionale afspraken. Binnen de ruimte die thans beschikbaar is, zijn toch allerlei initiatieven ondernomen om de ketensamenwerking in de praktijk te optimaliseren. Wij wijzen u hierbij op de zogeheten SUWI-Landkaart waarop beloftevolle praktijken binnen de SUWI –keten zichtbaar zijn gemaakt. Wij dringen erop aan deze initiatieven tot volledige wasdom te laten komen door hiervoor de benodigde lokale ruimte te scheppen.

Procesoptimalisatie en keteninformatisering

Er is geen andere overheidsector, waarin informatisering zo diep is doorgedrongen en ICT zo goed wordt gebruikt als de sociale zekerheid. De onderzoekers hechten grote waarde aan het verder optimaliseren van de (keten)processen en de ondersteuning daarin door ICT. Het Digitaal Klantdossier (DKD) is hierin een belangrijk instrument. Wij ondersteunen de invoering van het DKD van harte. Het Coördinatiepunt ICT (CP-ICT) en het Inlichtingenbureau vervullen een belangrijke coördinerende rol richting gemeenten en ICT-leveranciers. Gemeenten zijn positief in hun oordeel over deze organen. Recent heeft het CP-ICT de specificaties voor het gemeentelijk deel van het DKD vastgesteld, zodat op 1 januari 2007 het DKD vanuit het gemeentelijk domein fasegewijs kan gaan functioneren. Daarmee wordt de keteninformatisering sterk vereenvoudigd. Verdere standaardisering is niet nodig en zou ook strijden met de WWB. De inzet van ICT is overigens van belang, maar de techniek moet geen doel op zich worden. Daarnaast is van belang dat de wetgeving zo ingericht wordt dat de ketenpartners zonder (privacy) belemmeringen inzage hebben in hun klantgegevens.

Bezuinigingen

Ten slotte wordt in het rapport geconstateerd dat zowel UWV als CWI de beoogde efficiency besparingen niet, althans niet geheel, hebben gerealiseerd. De onderzoekers menen dat veel meer besparing mogelijk is als een optimalisatie plaats vindt van de primaire processen. Door standaardisatie en simplificatie lijkt winst te boeken. Gemeenten constateren dat de efficiencybesparingen bij CWI en UWV in de praktijk als bezuiniging uitwerken en dat juist door die bezuinigingen de ketensamenwerking sterk onder druk komt te staan, zelfs fors verslechtert. Gemeenten krijgen de rekening van deze bezuiniging bij CWI en UWV doordat minder actief beleid direct gevolgen heeft voor arbeidsmarktinschakeling van de SUWI klanten. Gemeenten vinden dit onacceptabel en nemen dus taken van het CWI en in mindere mate het UWV over. Wij verzoeken u daarom ook uitdrukkelijk stil te staan bij de gevolgen, die bezuinigingen bij UWV en CWI hebben voor de lokale samenwerking.

Daarnaast heeft wijziging van wet- en regelgeving ook direct gevolgen voor de keten. Een voorbeeld hiervan is de wijziging van de Werkloosheidswet (WW). De kortdurende uitkering duurt vanaf 1 oktober a.s. drie maanden. Voor de klant betekent dit dat de samenwerking tussen de ketenpartners intensiever zal moeten worden om te voorkomen dat gedurende de kortdurende WW uitkering geen enkele reïntegratieactiviteit plaatsvindt. Het UWV zal daarom aansluiting moeten zoeken bij het reïntegratiebeleid van gemeenten om een vloeiende overgang van inzet van reïntegratiemiddelen door UWV en gemeenten mogelijk te maken.

Wij vragen u dringend de door ons voorgestelde maatregelen over te nemen. Vanzelfsprekend zijn wij bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected loops and a long horizontal stroke that ends in a small flourish.

dr. W. Kuiper,
lid directieraad